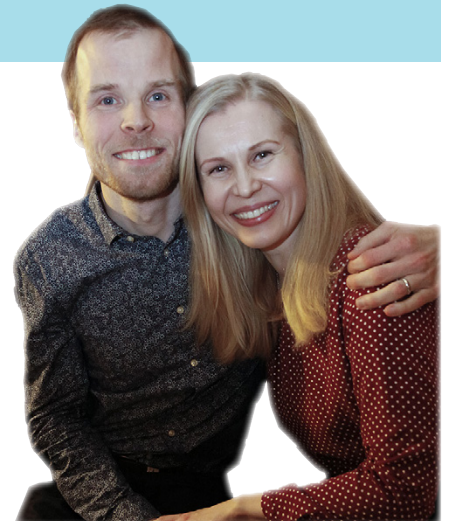

Eicca Toppinen ja itsetutkiskelun aika

► Sivu 12

Parisuhteeseen
satsaaminen
kannattaa

► Sivu 8

Tipaton tammikuu
inspiroi elämän-
muutokseen

► Sivu 4

Miia Gabelin työpäivä
on tehty naurusta ja
kyynelistä

► Sivut 6-7

KUOPIOSSA keväällä neljät kirkkoherran vaalit

Kuopion seurakunnissa on poikkeuksellisen paljon kirkkoherran virkoja auki samaan aikaan.

Tuomiorovastin ja Alavan kirkkoherran virat ovat avoinna, koska tuomiorovasti **Ilpo Rannankari** ja Alavan kirkkoherra **Hannu Koskelainen** jäävät eläkkeelle syksyllä 2022. Aiemmin tänä syksynä eläkkeelle jäi Puijon seurakunnan kirkkoherra **Jaana Marjanen**. Lisäksi Männistön kirkkoherra **Aulikki Mäkinen** valittiin Turkuun tuomiorovastiksi viime keväänä.

Suosituin menetelmä kirkkoherran vaaleissa on nykyään välillinen vaali, jossa seurakuntaneuvosto valitsee kirkkoherran. Ainoastaan Puijolla päädyttiin välittömään vaaliin.

Seurakunnan kirkkoherra voidaan valita joko välittömällä tai välillisellä vaalilla.

Välittömässä vaalissa äänioikeutettuja ovat 18 vuotta täyttäneet seurakunnan jäsenet, jotka on merkitty jäseniksi vähintään 70 päivää ennen vaalia.

Välillisessä vaalissa äänioikeutettuja ovat kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston jäsenet.

Vähintään kahden viikon hakuaika

Kun kirkkoherran virka on tullut avoimeksi, tuomiokapituli julistaa viran haettavaksi vähintään 14 päivän hakuajalla. Kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston pyynnöstä tuomiokapituli päättää välillisestä vaalista. Päätös välillisen vaalin toimittamisesta tulee tehdä ennen viran haettavaksi julistamista.

Kirkkoherran virkaa hakevan tulee olla pastoraalitutkinnon ja seurakuntatyön johtamisen tutkinnon suorittanut pappi. Tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherranvirkaa hakevalta vaaditaan ylempi pastoraalitutkinto.

Puijolla välitön vaali

Puijon seurakunnan kirkkoherran vaali toteutetaan välittömänä.

Kirkkoherran välitöntä vaalia varten tuomiokapituli tekee vaaliehdotuksen. Vaaliehdotuksessa tuomiokapituli asettaa vaaliehdokkaiksi kolme kelpoisuusvaatimukset täyttävää hakijaa vaalisijoille siinä järjestyksessä kuin heidät katsotaan taitaviksi ja kykeneviksi virkaan.

Vaaliehdokkaiksi asetetut toimittavat peräkkäisinä sunnuntaipäivinä vaalinäytteenä päiväjumalanpalveluksen tuomiokapitulin määräämässä kirkossa.

Kirkkoherran välitön vaali aloitetaan viimeistä vaalinäytettä seuraavana toisena sunnuntaina jumalanpalveluksen jälkeen ja päätetään joko samana päivänä tai sitä seuraavana maanantaina.

Seurakunnan vaalilautakunta määrää äänestyspaikat ja vaalihuoneistot. Ennakkoäänestys toteutetaan vaalia edeltävällä viikolla.

Kolme kirkkoherraa valitaan välillisesti

Kirkkoherran välillistä vaalia varten tuomiokapituli antaa hakijoista lausunnon seurakunnalle. Lausunnossa tode-

taan hakijoiden kelpoisuus ja arvioidaan heidän taitonsa ja kykynsä haettavana olevaan virkaan.

Seurakuntaneuvosto tekee valinnan kelpoisiksi todettujen hakijoiden välillä.

Tuomiokirkkoseurakunnan sekä Alavan ja Männistön seurakuntien vaalit toteutetaan välillisenä.

LYHYESTI

Kirkko mukaan koronataukoosiin

KANSALLISESTA koronastrategias- ta vastaava sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on esittänyt Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle kysymyksen ja toiveen, voisivatko kirkon terveydenhuollon ammattikoulutetut diakoniatyöntekijät sekä seurakuntien tilat olla käytettävissä omikron-virusmuunnoksen myötä nopeasti heikentyneen koronaepidemia- tilanteen helpottamiseksi.

Tilanne koettelee uhkaavasti perusterveydenhuollon kapasiteettia. Jäljitys on ruuhkautunut, ja rokottaminen ja juuri käynnistynyt kolmas rokote kierros ovat vieneet terveydenhuollon kapasiteetin ääriarjoille. Yhteiskunnassa pyritään nyt kytkemään rokotushjelmaan mukaan kaikki mahdolliset tahot, jotta kriisitilanteesta selvitään.

Ensimmäisenä konkreettisenä kirkon suuntaan esitettyä pyyntönä on saada

nimetyt yhteyshenkilöt sairaanhoitopiireihin.

Kirkko haluaa kantaa yhteiskuntavastuuta ja toimia kumppanina rokotus- ja jäljitystyössä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kirkon palveluksessa on noin 1300 diakoniatyöntekijää, joista arviolta 600 diakonissalla on terveydenhuollon ammattihenkilön pätevyys ja mahdollisuus osallistua rokotusten antamisiin ja koronajäljityksiin, tarvittaessa lääkelyn päivittämisen kautta. Kirkolla on mahdollisuus auttaa myös muilla tavoilla, esimerkiksi tarjoamalla seurakuntien tiloja käyttöön.

Seurakunnat päättävät myöhemmin, mikä niiden panos kullakin alueella on.

KATSE KIRKKOON

ALAVAN kirkko

TIMO HARTIKAINEN

PERHEKERHOJA järjestetään joka viikko eri puolilla Kuopion seurakuntaa. Kuvassa perhekerholaisia Riistavedeltä.

Perheet toivovat toimintaa arki-iltoihin ja viikonloppuihin

Tänä syksynä Kuopion seurakunnissa kyseltiin lapsiperheiden toiveita verkkokyselyllä.

Jo aiemmin seurakunnat ovat saaneet palautetta perheiden iltatoiminnan puutteesta, ja sitä on alettu järjestää. Tuoreen kyselyn mukaan perheitä kiinnostaa osallistua toimintaan arki-iltoina ja viikonloppuna päivällä. Kyselyyn vastasi 125 henkilöä eri puolilta Kuopion seurakuntaa.

”Meillä on joitain iltaperhekerhoja, iltoja kirkolla ja perheiden lauantai-iltapäiviä. Kyselyllä saatu palaute vahvistaa ajatustamme lisätä iltatoimintaa koko perheelle”, seurakuntien varhaiskasvatuksen ohjaaja **Riitta Immonen** kertoo.

Vastanneiden mukaan useimpia palvelisi parhaiten perheen yhteinen toiminta, mutta lähes puolet kannatti lasten omaa toimintaa. Eniten perheissä on alle kouluikäisiä lapsia. Kolme neljästä kyselyyn vastanneesta osallistuu seurakunnan tilaisuuksiin viikoittain tai kuukausittain.

”Varhaiskasvatuksessamme tavoitamme perheitä etenkin perhekerhoissa. Niitä kokoontuu viikoittain yli 20 Kuopion seurakuntien alueella, ja niissä lapset ovat 0–2-vuotiaita, joitain vanhempiakin lapsia käy”, Riitta Immonen sanoo.

3–5-vuotiaiden lasten määrä seurakuntien päiväkerhoissa on vähentynyt, koska monet lapsista ovat päivähoitossa. Yhtä paljon kuin päiväkerhoihin kyselyyn vastaajat osallistuvat myös perhetapahtumiin.

Lähellä vai kauempana?

Perheet jättävät osallistumatta seurakunnan tilaisuuksiin, jos niiden ajankohta ei ole sopiva tai sisältö ei kiinnosta. Merkitystä on myös tapahtumapaikan etäisyydellä ja viestinnällä. Kyselyyn vastanneet arvostavat, että tarjontaa on kodin lähellä, vaikka sisältö ei olisikaan niin monipuolista kuin etäämmälle keskitetyssä paikassa.

”Kaikilla alueilla emme voi järjestää yhtä monipuolista sisältöä esimerkiksi tilojen takia.”

”Monella haja-asutusalueella seurakunta on ainut, joka järjestää perhetoimintaa näin laajasti. Lisäksi toimintamme on perheelle edullista. Tätä arvostetaan. Myös kristillistä kasvatusta pidetään tärkeänä”, Riitta Immonen sanoo.

Kyselyn laativat Kuopion seurakuntien lapsiasiainhenkilöt, joita on yhteensä 12. Yksi luottamushenkilö ja yksi työntekijä kustakin seurakunnasta. Luottamushenkilöt toimivat seurakuntalaisten ääninä myös päätöksenteossa.

Kerhojen, tapahtumien ja muun oman toimintansa lisäksi seurakunnat toimivat myös yhteistyökumppaneina monissa verkostoissa. Seurakunnat järjestävät ryhmiä ja tapahtumia järjestöjen ja kunnallisten toimijoiden kanssa.

SINI-MARJA KUUSIPALO

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi

Ajasta aikaan

Kirkon nelivuotiskertomus ja uudet strategiset avaukset ovat kääntäneet kirkon katseen erityisesti milleniaalisukupolven suuntaan. Kyseessä on noin vuosina 1980–1995 syntyneiden ikäryhmä.

Nuorten aikuisten elämää ja hengellisyyttä on tutkittu. Muun muassa uushenkisyys ja instituutiokriittisyys ovat heitä ohjaavia arvoja.

Suhtautuminen kirkkoon on moniulotteinen. Rippikoulun tai isostoiminnan jäljet eivät ole pysyviä ja kirkko mielletään vanhanaikaiseksi. Nuoret eivät myöskään kaipaa kirkon yhteisöllisyyttä.

Muutos tämän ryhmän kirkkosuhteessa, arvoissa ja asenteissa on ollut nähtävissä, mutta muutoksen nopeus on yllättänyt.

Vaikka kirkosta ollaan montaa mieltä, on kirkko nuorille tärkeä hyväntekijä ja se edustaa suomalaisia perinteitä. Kirkko pitää huolen kasteista, häistä ja hautajaisista. Kirkko on myös tärkeä turvaverkko elämän kriiseissä.

Kirkko on turva-verkko elämän kriiseissä.

Nuoret aikuiset kunnioittavat erityisesti kirkkorakennuksiin liittyvää historiaa.

Nuorten ajatukset kuvastavat myös valtaväestöä. Suurin osa jäsenistä ei osallistu aktiivisesti toimintaan. Enemmistö arvostaa kuitenkin suuresti kirkon tekemää hyvää työtä.

Jäsen onkin todellinen hyväntekijä. Kuopiossa suuri osa varoista kohdistetaan lapsi- ja nuorisotyöhön sekä diakoniaan.

Kirkollisveroeuroilla varmistetaan myös perheneuvonnan, sairaalasielunhoidon ja kirkon keskusteluavun työn jatkuvuus.

Kirkko haluaa jatkossakin tehdä hyvää työtä ja olla mukana ihmisen elämän käännekohtissa –arjessa ja pyhässä.

Siunausta vuodelle 2022.

Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan olemme kaikki hiljaa kätkeyt.

Me saamme luottaa uskolliseen Luojaan, yhdessä käydä uuteen aikaan nyt.

Virsi 600:1

KUUKAUDEN VALINNAT

240

VUODEN alusta marraskuun loppuun mennessä on 240 täysi-ikäistä henkilöä kastettu ev.lut. kirkon jäseneksi.

560

SUOMEN lähetysneuvoston julkaiseman tilaston mukaan suomalaisissa lähetysjärjestöissä työskenteli vuonna 2020 yhteensä 560 lähetystyöntekijää.

240 300

KIRKON tutkimuskeskus on myöntänyt ensi vuodeksi 240 300 euroa apurahoja kirkon ja uskonnollisen elämän sekä yhteiskunnan muutosten tutkimukseen.

EDUSKUNNAN perustuslakivaliokunta katsoo, että kirkon tai muun uskonnollisen tilan käyttö koulujen juhliin ei ole perustuslain vastaista. Juhlan järjestäminen kirkossa ei perustuslakivaliokunnan mukaan sellaisenaan tee tilaisuudesta uskonnollista eikä sen sisällöstä uskonnon harjoittamista.

Perustuslakivaliokunta kuitenkin painottaa, että juhlien järjestämiseen kirkossa liittyy tiettyjä jännitteitä. Siksi koulujen juhlissa tulee varmistua siitä, että oppilaiden uskonnon ja omantunnon vapaus tulee turvatuksi.

OHJAAJA Taavi Vartian *Perts ja Kilu* -lastenelokuva voitti Kirkon mediasäätiön *Katso minuun...* -palkinnon Oulun kansainvälisellä lasten- ja nuortenelokuvien festivaalilla marraskuussa. Palkinnolla tuetaan kotimaista lasten ja nuorten elokuvaa sekä kannustetaan elokuvantekijöitä kristillisen vastuun ja arvomaailman pohdintaan. Palkinto myönnetään kotimaisen elokuvan ohjaajalle. Vuodesta 2009 alkaen jaetun palkinnon suuruus on 1 500 euroa.

RUKOILEN

Jumalani, kiitos.

Ajan Herra, sinä olet antanut minulle tämän vuoden, sen ilot ja sen haasteet.

Kiitos siitä, että sinä olet ollut niissä.

Sinun kanssasi olen aloittamassa uutta vuotta. Sinä tiedät, mitä se elämäni tuo.

Tiedän, että sinä olet sielläkin. Se riittää.

Kiitos, että saan käydä uuteen sinun kanssasi.

Aamen.

TIPATTOMUUS tekee tilaa uudelle

Juhlapyhien jälkeen tammikuu inspiroi hakemaan elämään muutosta ja tasapainoa.

Yksi tapa ryhtiliikkeeseen on tipaton tammikuu, vuoden ensimmäisen kuukauden viettäminen ilman alkoholia.

Tipaton tammikuu alkoi Suomessa jo 80 vuotta sitten solidarisuudesta rintamalla oleville sotilaille. Nykyisin teemakuukausi on oman elämän kotirintamatukea terveellisessä vuoden aloituksessa. Tipattomuutta puoltavat myös työssäjaksaminen, liiketurvallisuus ja sosiaaliset syyt, kuten perheen ja läheisten hyvinvointi.

Puhu juomatavoistasi

”Suomalainen juomakulttuuri on alkoholimyönteinen. Ilosa ja surussa tunteiden säätelyyn käytetään alkoholia. Ei ole juhlaa, jossa ei käytettäisi alkoholia. Alkoholin käyttö on helppo ja hyväksyttävä tapa juhlaa”, sanoo aluekoordinaattori **Elisa Aarnio** Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:stä.

Toisaalta suomalaiseen kulttuuriin liittyy alkoholihäpeä ja leimautumisen pelko.

”Ihmiset kokevat vaikeaksi puhua omasta alkoholinkäytöstä, koska aiheeseen liittyy syyttävä sävy. Edes terveydenhuollon henkilökunnalle ei ole helppo puhua. Tunnetaan häpeää, jos joutuu hakemaan apua.”

Puhumattomuus on omiaan vahvistamaan ääripääajattelua raittiuden ja juopouden välillä.

Tunnetko rajasi ja tapasi?

”Ihmiset eivät hahmota annoksia. Lasi viiniä voi helposti olla enemmän kuin yksi annos. Niinpä moni voi juoda tietämättään riskirajalla”, Aarnio sanoo.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastojen mukaan Pohjois-Savon alueella 20–64-vuotiaista aikuisista alkoholia liikaa käyttää joka kolmas. Ehkäisevää päihdetyötä tarvitaan myös iäkkäämpien parissa.

”Ikäihmiset käyttävät alkoholia usein lääkkeeksi, mutta alkoholi ei sovi yhteen lääkityksen kanssa. Ikääntyneillä alkoholin käytön riskirajat ovat huomattavasti pienemmät kuin nuoremmilla”, Aarnio muistuttaa.

Aarnion mukaan tipaton tammikuu on myönteinen kampanja, joka haastaa tutkimaan omia tottumuksia ja niiden taustoja.

”Otan saunakaljan. Korkataan viinipullo. Entä jos yhdistäisi saunaan vissyä tai avannon? Voisiko pullon avaamisen sijasta tehdä jotain muuta?” Aarnio kysyy.

Muutoksen tekemistä ja vapaata darrasta

Tipaton tammikuu on tarkoitettu alkoholittomuutta kokeileville aikuisille.

”Tipattoman aikana ei ole tarpeen todistella kellekään omaa alkoholittomuutta. Alkoholinkäytön vähentäminen tai tietyn tavan muuttaminen on ihan yhtä tärkeää kuin koko kuukauden raittius”, Elisa Aarnio sanoo.

”Mieti, miltä tuntuu, jos lähtisit tekemään muutosta”, Aarnio haastaa.

TIPATON tammikuu haastaa jokaista aikuista pohtimaan alkoholinkäyttöään.

ISTOCK

Vaihtoehtoiseen tapaan kannustaa myös vuoden 2022 tipattoman tammikuun kumppani Darravapaa-yhteisö. Tänä

vuonna perustettu Darravapaa puhuu sober curious -ilmiöstä eli suhtautumisesta uteliaalla mielenkiinnolla nimenomaan raittiuteen. Tämä elämäntapa kutsuu raittiina nautiskeluun eli raitisteiluun tilanteissa, joissa yleensä on totuttu nauttimaan alkoholia. Muutoksen myötä voi heittää heipat krapulalle.

Kun rohkaistuu, after work -lasilliset, tuopin kumoamisen tai muun alkoholillisen ajankäytön vaihtaa tipattomaksi, saa valita uusia tapoja rentoutua. EHYT ry:n keräämässä palautteessa ykkössuosikiksi alkoholin tilalle nousivat raikas vesi ja smoothiet. Juomisen sijaan voi valita muuta tekemistä, kuten ulkoilua ja liikuntaa.

Yhteisöllisyyttä pullon tilalle

Tipattomuudessa tukevat myös alkoholin käyttömäärien kirjaaminen, huumo-

ri, vertaistuki ja ylipäätään ihmissuhteet alkoholin sijasta. Darravapaaakin perustettiin nimenomaan vastaiskuksi yksinäisyydelle. Elisa Aarnion mukaan tipattomalle elämäntavalle on tilausta myös koronavuosien tuoman yksinäisyyden takia.

”Työpaikat ovat vähentyneet. Yksinäisyys on lisääntynyt. Etätyöt ovat madaltaneet kynnystä käyttää alkoholia myös arkena ja lisänneet ongelmakäyttöä. Suojaavat tekijät, kuten kaverit ja harrastukset, ovat vähentyneet rajoitusten aikana”, Aarnio sanoo.

Aarnio huomauttaa, että samat asiat kuormittavat niin ongelmakuin kohtuukäyttäjiä, vaikka ongelmat helposti kasautuvatkin niille, joilla jo menee huonosti.

”Ratkaisevaa on, millaiset keinot ihmisellä on käsitellä tunteitaan ja toimia muutoksissa ja paineiden keskellä.”

Tipattomuuteen panostaminen ei kuitenkaan ole vain yksilön asia, vaan yhteisökin voi ryhdistäytyä.

”Autamme työpaikkoja päihdeohjelmien tekemisessä. Koulutamme työterveyshenkilökuntaa ja yhdessä haemme oikeita hoitopolkuja päihde- ja pelamiskysymyksiin”, Elisa Aarnio EHYT ry:stä kertoo.

EHYT ry:n mukaan tammikuussa 2020 alkoholia käyttävistä aikuisista 18 prosenttia vietti tipatonta tammikuuta ja heistä 58 prosenttia jatkoi tipattomuutta helmikuussa. 13 prosenttia kertoi juoneensa tipattoman jälkeen vähemmän alkoholia kuin ennen sitä.

SINI-MARJA KUUSIPALO

Jääkö lapsi lasin taa?

Aikuisen alkoholinkäyttö voi aiheuttaa lapselle turvattomuuden tunnetta. Pohjois-Savossa 20–64-vuotiaista alkoholia liikaa käyttävien osuus on 32,1 prosenttia. Uusi Lapsi lasin takana -kampanja pysäyttää huomamaan lapsen läsnäolon.

Lapsi lasin takana -kampanja rakentuu juhlapyhien ympärille, jolloin yleensä käytetään paljon alkoholia. Kampanja näkyy etenkin uute-

navuotena, vappuna, juhannuksena ja jouluna kuvin ja videoin niin katukuvassa kuin sosiaalisessa mediassa.

Kampanjaan osallistuvat Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri, Kuopion kaupunki, Ylä-Savon SOTE, Kriisikeskus, Syöpäyhdistys, Ensikotiyhdistys, Savon mielenterveysomaiset FinFami, Työterapinen yhdistys ja Pelastakaa Lapset. Visuaalisen materiaalin toteuttaa AnnaLouise Company.

MITÄ MIELESSÄ?

SANNI REINIKAINEN

Navigaattori ohjaa haaveissa eteenpäin

Kuopiossa Navigaattori auttaa työ- ja koulutusvaihtoehtojen miettimisessä.

Mitä Navigaattori tarjoaa?

"Navigaattori on matalan kynnyksen maksuton ohjaus- ja neuvontapiste ihan Kuopion ytimessä. Palvelemme kaikkia Kuopiossa asuvia työn ja koulutuksen kysymyksissä. Navigaattori on Torikadulla avoinna joka arkipäivä. Meille voi tulla ilman ajanvarausta, ja käynnillä varataan aikoja eri asiantuntijoiden luo lähipäiville tai -viikoille. Maaseutualueilla palvelemme Kiertävässä Navigaattorissa.

Navigaattorissa palvelevaan myös muuttajia ja maahanmuuttajia – siis kaikkia kuopiolaisia. Tiloissamme on myös 15–29-vuotiaiden Ohjaamo. Olemme osa Työllisyyden palvelutori -hanketta, jonka rahoit-

tajana toimii Euroopan sosiaalirahasto ja Kuopion kaupunki", kertoo palvelutoripäällikkö **Laura Kukkonen**.

Mitä ovat Oppimisen olohuone, Digiparkki ja Talousneuvola?

"Oppimisen olohuone on heille, joilla on oppimisen haasteita ja jotka tarvitsevat apua esimerkiksi pääsykokeisiin tai opintojen aloittamiseen. Digiparkissa voi kirjoittaa cv:n, hakemuksen tai tehdä sähköpostiosoitteen. Talousneuvolaan voi tulla, jos on taloushuolia tai velkaantumisen uhkaa. Meillä on omia asiantuntijoita, kuten opinto-ohjaajia ja työllisyysasiantuntijoita, ja lisäksi joukko vierailevia tähtiä. Navigaattorin viikko-ohjelman voi katsoa verkosta."

Kenelle on tarkoitettu Navigoi uudelle uralle -palvelu?

"Se on uusi uravalmennus, jota

voivat käyttää työttömien lisäksi myös työssä olevat. Palvelusta saa apua, jos haluaa pohtia uutta suuntaa työelämässä. Moni on yllättynyt, että meillä voi asioida myös työssä käyvä."

Millä aloilla on tekijöistä pula?

"Muun muassa puhtaanapito-, hoiva-, ravitsemus- ja rakennusalat kaipaavat työntekijöitä koko ajan. Pyrimme rakentamaan yksilöllisiä polkuja työhön ja koulutukseen. Työ- ja yritysvalmentajamme ja opinto-ohjaajamme ovat näissä asioissa asiakkaidemme apuna. On vielä arvoitus, miten korona-aika mullistaa työmarkkinoita."

SINI-MARJA KUUSIPALO

Navigaattori on avoinna ma-ti ja to-pe klo 8–16 ja ke klo 8–18.

Lisätiedot:
kuopio.fi/navigaattori

KOHTAAMISIA

Rakenne ei ratkaise kirkossa

SILLÄ VÄLIN kun **Riitta Hautaniemi** on kirkkohallituksen alaisen Kipan, Kirkon palvelukeskuksen kehittämistehtävissä, Kuopion seurakuntayhtymän vs. hallintojohtajana toimii **Mirja Niemi** huhtikuun loppuun saakka.

Mirja Niemi on asianajaja-taustainen juristi, jolla on pitkä

työkokemus julkiselta sektorilta.

"Olin viroissa Tampereen seurakuntayhtymässä henkilöstöpäällikkönä, oikeusministeriössä, Jyväskylän seurakunnassa hallintojohtajana, keski-suomalaisen kaupungin talousjohtajana sekä siinä sivussa seurakuntien luottamushenkilönä, kunnes tein hypyn ja lähdin vapaaehtoistoihin Boliviasta Suomen Lähetysseuran kautta."

Mirja Niemellä oli takataskussa leppäamässä hallinnon ja juristen palvelujen konsulttifirma, jota hän oli Bolivian jälkeen käynnistelemässä, kunnes tuli korona ja kaikki hiljeni. Tarjous hallintojohtajan sijaisuudesta Kuopiossa tuli siten sopivaan saumaan.

Mirja Niemi on syntynyt Ikaalissa ja asuu nykyisin Keski-Suomessa. Savo tuli tutuksi jo työuran alussa lisälmen raastuvanoikeudesta ja maistraatista.

KAIJA VUORIO

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

Hautaustoimisto Parviainen Oy

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 040 505 6287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Vuorikatu 26 A, 4. krs, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO

Henkilökohtaista palvelua mm.

perhe- ja perintöoikeudellisissa asioissa

Perunkirjoitukset, testamentit, edunvalvontavaltuutukset ym.

Aapeli Kauppakatu 28, 2. krs, 70110 Kuopio | puh. 017 265 7777
toimisto@kolari-co.fi | www.kolari-co.fi

Luotettavaa ja ammattitaitoista Kukka-, hautaus- ja pitopalvelua

Palvelemme Tuusniemellä, Riistavedellä, Vehmersalmella sekä lähikunnissa

Kukkatupa

Kukkatupa, Huoltotie 5, Tuusniemi p. 017-661610

SURUN KOHDATESSA:

KOIVUMÄEN KARTANO

Koivumäen Kartano Oy
Koivumäenkuja 18, 70800 Kuopio
Puh: 017 3614 291
kartano@koivumaenkartano.com
www.koivumaenkartano.com

Niiranen
HAUTAUSTOIMISTO 1953

Kuopion Hautaustoimisto Oy Niiranen
Savonkatu 24, 70110 Kuopio
Puh: 017 261 3686
kuopion@hautaustoimistoniiranen.fi
www.hautaustoimistoniiranen.fi

KUVAT: TUJJA HYTTINEN

NUO HETKET

syntymästä kuolemaan

Iloa ja surua, naurua ja kyyneleitä. Pappi Miia Gabelin mielestä on etuoikeus päästä mukaan ihmisten elämän tärkeisiin hetkiin.

Pappi tulee monille tutuksi konfirmaatioiden, häiden, kast juhlien ja hautajaisten tiimoilta. Ja saarnaahan pappi tietysti myös jumalanpalveluksissa. Mutta mitä muuta hän tekee ja millaisista asioista hänen työpäivänsä koostuu?

Kallaveden seurakunnan kappalainen **Miia Gabel** otti mukaansa seuraamaan erästä joulukuista perjantaipäivää.

Sata asiaa meneillään

Gabelin työpäivä Kallaveden kirkolla käynnistyy kahvittelun merkeissä – niin kuin suomalaisilla työpaikoilla on tapana. Monet työskentelevät etänä, mutta kirkolta löytyy jokunen henkilö Gabelin kahviseuraksi.

”Tässä tulee kätevästi päivitettyä lähi-aikojen työkuviot ja muut kuulumiset”, Gabel kertoo ja syventyy seuraavaksi pohtimaan kanttori **Richard Nichollsin** kanssa tulevan sunnuntaimessun virsivalintoja.

Pian papin puhelin alkaa soida ja Gabel kiiruhtaa kalenterinsa ääreen. Seurakun-

talainen haluaa varata keskusteluaikaa ja yhdessä haarukoidaan molemmille sopivaa aikataulua.

Viikonloppuna Gabelilla on vuorossa kahdet kast juhlat. Niitä varten pitää kerätä valmiiksi perheille annettavat kastepussukat. Kangaskasseihin sujahtavat kynttilät, kaste- ja kummitodistukset sekä vanhempien valitsevat vauvat tai rukouskirjat.

”Perjantait ovat vähän sellaisia päiviä, että silloin pitää tehdä sataa asiaa yhtä aikaa”, Gabel nauraa kasteviemisissä pussittaessaan.

Ajatuksen ja ajan kanssa

Gabel pitää pienen esittelykierroksen Kallaveden kirkolla ja pysähtyy katselemaan tarkemmin kirkkosalin kastepuuta.

”Sunnuntain messussa puhun kiinnitetään lehdet, joissa on sen viikon aikana seurakunnassa kastettujen lasten nimet. Messusta vastaava pappi kirjoittaa nimet valmiiksi lehtiin ennen kirkonmenojen alkua.”

Papit käyvät usein myös laitoksissa pitämässä hartauksia ja jakamassa

ehtoollista. Näitä tilanteita varten pappi ottaa kirkolta mukaansa matkaehtoollisvälineet.

”Laitoskäynneille viedään led-kynttilät, sillä oikeiden kynttilöiden polttaminen on monessa paikassa kielletty.”

Työhuoneellaan Gabel vastaa juuri tulleeeseen sähköpostiin ja tarkistaa, että perjantain ja viikonloppuun toimituksia varten kirjoitetut puheet ovat printattuina ja valmiina mukaan otettaviksi.

”Olen kirjoittanut siunaus- ja kastepuheet jo hyvissä ajoin, sillä haluan tehdä ne ajatuksen ja ajan kanssa.”

”Aika usein siunauspuhetta kirjoittaessa tulee itsellekin itku. Tilaisuus viedään läpi ammattiroolin turvin, mutta myöhemmin voi taas päästää tunteet pintaan ja tyhjentää itkutaskut”, Gabel kertoo.

Omaisten tukena

Tämän perjantain ohjelmassa Gabelilla on heti puolilta päivin siunaustilaisuus Ison hautausmaan kappelissa. Pappi on pyydetty mukaan myös muistotilaisuuteen.

”Kysyn aina omaisilta, että haluavatko he minun tulevan. Hyvin harvoin vastaus on kielteinen. Omaisilla ei ehkä ole kokemusta muistotilaisuuden järjestämisestä tai he ovat surun vuoksi pois tolaltaan, joten on helpompi, että pappi tulee paikalle tueksi.”

Ennen kappelille lähtöä täytyy vielä kerätä mukaan jos jonkinlaista nyssäkkää: yhdessä on vaihtokengät, toisessa kastepussukat viikonloppua varten ja kolmannessa henkilökohtaiset tavarat.

”Minulla tuntuu aina olevan kauheasti kaikenlaista tilpehööriä matkassa”, Gabel nauraa astellessaan kirkon pihan poikki autolleen.

”Ja sen olen oppinut kantapään kautta, että varasukkahousuja kannattaa aina olla mukana.”

Kappelille päästyään Gabel pukeutuu albaan. Normaalisti tuntio avustaisi pukemisessa, mutta korona-aikana käytäntö on tauolla.

Seuraavaksi käydään vielä kanttorin kanssa läpi siunaustilaisuuden musiikki ja kulku.

Kun kello on pykälässä, Gabel avaa oven ja astuu toimistotiloista kappelin puolelle. Hän on valmiina saattamaan yhden seurakuntalaisensa viimeiselle matkalle.

Oma paikka löytyi

Muistotilaisuuden jälkeen Gabel hyppää ihmisen elinkaaren alkupäähän, kun hän vielä päivän päätteeksi lähtee kotikäynnille vauvaperheeseen kastokeskustelun merkeissä.

”Yritän aina järjestää keskusteluajan niin, että molemmat vanhemmat pystyisivät olemaan paikalla.”

”Haluan myös osallistaa perhettä kastetoimituksessa esimerkiksi niin, että papin sijasta jompikumpi vanhemmista voi sanoa lapsen nimen ja mahdollinen vanhempi sisarus saa kuivata vauvan pään kasteen jälkeen.”

Kohtaamiset ovat iso osa papin työtä – ja Gabelin mielestä juuri se paras osa.

”On etuoikeus, kun saan olla mukana ihmisten iloissa ja suruissa, heidän merkityksellisissä hetkissään”, hän pohtii.

Erilaiset kirkolliset juhlat eivät toki ole ainoita kohtaamistilanteita. Luottamuksellisissa sielunhoitokeskusteluissa ollaan ihmisen kanssa perimmäisten kysymysten äärellä. Jonkin verran papeille tulee kutsuja myös ikäihmisten syntymäpäiville.

Gabelin työpäiviin kuuluu paljon näkymätöntä työtä: sähköposteihin vastaamista, kokouksia ja aika-aulujen päivittämistä.

”Minulle kuuluu myös hallinnollisia tehtäviä, esimerkiksi pappien työvuorojen laatiminen.”

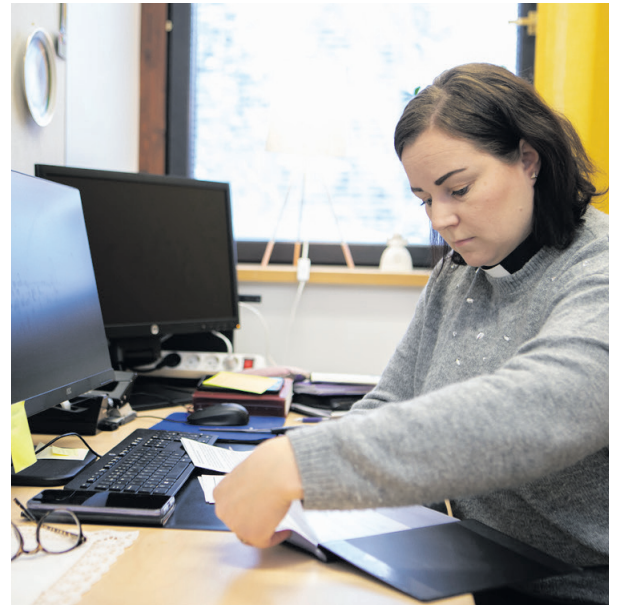
Gabel on ollut pappina viisi vuotta.

”Lukion jälkeen hain diakoniaopintoihin, mutta silloin ovi sinne ei auennut. Päädyin kaupan alalle. Myöhemmin äitiyslomalla tuli hyvä mahdollisuus miettiä, mitä oikeasti haluaisin tehdä. Kutsumus papin työhön vahvistui.”

Entä onko kutsumus yhä vahva viiden vuoden jälkeen?

”Ehdottomasti. Tunnen olevani juuri oikealla alalla.”

HELI HARING

ILLALLINEN kahdelle

Kuopion seurakuntien perheasiain neuvottelukeskus ja kuusi alueen seurakuntaa aloittivat uudentyyppisen yhteistyön parisuhteiden äärellä. Tuloksena syntyi joulukuun alussa toteutunut ”Illallinen kahdelle”.

Kevyen illallisen rydyttämä ensimmäinen tilaisuus ravintola King's Crownissa täyttyi hetkessä. Paikalla oli 15 paris-kuntaa ja mukaan oli päässyt myös pienten lasten vanhempia, sillä lastenhoito oli järjestetty Keskusseurakuntatalolla.

Illan teemana oli parisuhteen elämä-kaari.

”Tärkeä asia, sillä parisuhteen tila heijastuu niin lasten hyvinvointiin, työhön kuin terveyteen”, totesi iltaa juontanut **Kaisa Pihlajamäki**, Järvi-Kuopion seurakunnan pappi ja perheneuvoja.

Rakastumisesta rakastamiseen

Pariskunta ”Liisa ja Pekka” johdattivat osallistujia pohtimaan omaa parisuhdettaan, perheneuvoja **Kati Häkkinen** Liisana ja Alavan seurakunnan pappi **Risto Voutilainen** Pekkana. Vakuuttavasti he esittivät rakastumis-, eriytymis- ja kumppanuusvaiheen tunnelmia. Vaikka osallistujia naurattikin, pisti sananvaihto tuttuudessaan myös tutkailemaan tuntojaan.

Hullaantuneen rakastumis- ja pariutumisen jälkeen tullaan eriytymis- ja itsenäistymisvaiheeseen. Elettäessä näitä hektisiä työ- ja perhe-elämän ruuhkavuosia, on eron riski suurin, mutta halu sitoutua, luottamus puolisoon ja kyky arvostaa hänen erilaisuuttaan auttavat läpi tyrskyjen. Viimeisessä syvän kumppanuuden vaiheessa lapset ovat lentäneet pesästä ja puoliset jääneet kahdestaan. He jatkavat yhteistä elämää omine ja yhteisine juttuineen, toisiaan arvostaten. Rakastuminen on muuttunut rakastamiseksi.

Pihlajamäki tiivistä illan annin sanoihin: Riittävän hyvän parisuhteen salaisuus ei ole jatkuvassa onnentunteessa, vaan siinä, että on jaksettu tehdä työtä suhteen eteen ja hyväksyä se, että kukaan eikä mikään ole täydellistä. Ei itse eikä toinen, eikä myöskään elämä kenties jossain muualla.

KOLMEN LAPSEN vanhemmat, Kai ja Maria-Elisa Nordberg, näkevät parisuhteeseen satsaamisen kannattavana. Yksi satsauksista oli osallistua Illallinen kahdelle -tilaisuuteen.

Hän muistutti myös perheneuvonnan palveluista. Aikoja saa, jos ei heti, niin viimeistään lähiviikoille.

Illan täydensivät **Sirpa Solan** upeasti esittämät rakkauslaulut, säestystenä vastasi Puijon seurakunnan kanttori **Janne Saarelainen**.

Tarvetta parisuhdeilloille

Kai ja Maria-Elisa Nordbergille parisuhdeilta oli kiva piristys ohjelmoituun arkeen, sillä he elävät ruuhkavuosia 8-, 6- ja 3-vuotiaiden lastensa kanssa.

”Toivottavasti Illalliset kahdelle jatkuvat, tarvetta niille varmasti olisi”, he tuumailivat.

Yhdeksän vuotta aviossa ollut pariskunta satsaa parisuhteeseensa osallistumalla seurakunnan perheiltöihin, avioliit-toileille ja parisuhdetoimintaan. Parisuhteen hoito on heille arvo; he ja neljä ystäväpariskuntaa ovat perustaneet oman parisuhdepiirin, joka on jo vuosia kokoontunut säännöllisesti. Seurakunta on tarjonnut heille kokoontumistilan.

Oman parisuhteensa he kokivat olevan nyt eriytymis- ja itsenäistymisvaiheessa.

”Käymme parhaillaan kumpikin läpi omaa pitkää prosessiamme, elämämme lapsuudesta lähtien. Se prosessi ei tapahdu noin vain sormia napsauttamalla”, Maria-Elisa Nordberg toteaa.

Prosessiansa myötä he ovat saaneet erilaisen puolison kuin naimisiin mennessään.

”Toista pitää tukea, vaikka hän muuttuikin”, he tietävät.

ANNA-LIISA PEKKARINEN

KOLUMNI

Numeroita suurempi elämä

Elämä määrittäytyy nykyaikana numeroina. Edistymistä osoitetaan numeroissa tapahtuvina muutoksina. Ongelmaksi muodostuu se, että elämä pelkistyy itseään pienemmäksi, kun se puristetaan suureilla mitattavaan muotoon.

Mutta maailma muuttuu. Samalla kun suureista on tullut päätöksenteon kivijalka, yhä vahvempana ilmenee myös tarve kohtauttaa excel-meininki numeroita suuremman maailman kanssa.

Elinkeinoelämän valtuuskunnan arvo- ja asennetutkimuksen mukaan 70 prosenttia meistä suomalaisista toivoo, että tämä kulkutauti, jonka kourissa olemme, olisi lähtölaukaus pidemmän aikavälin kehityskululle. Sellaiselle,

jossa kuluttaminen vähenee pysyvästi.

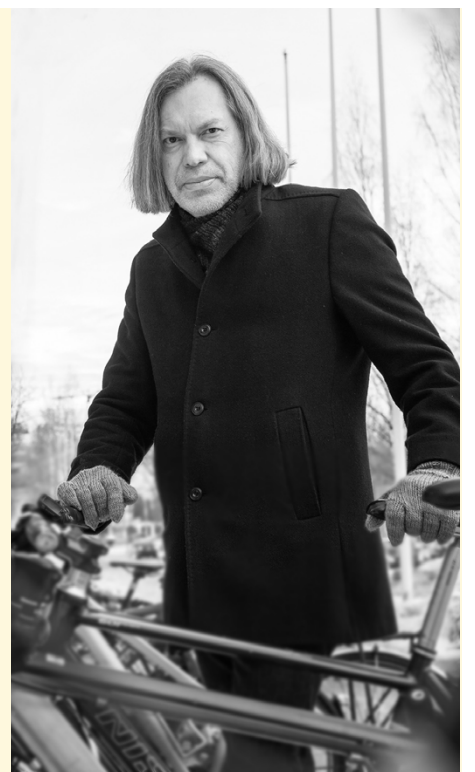
Kulutusmahdollisuuksia suurempi elämä kiteytyy asioihin, joita emme ole tottuneet ajattelemaan euroina. Millä hinnalla olisit valmis myymään pois sen tyytyväisyyden, jota sinulla on elämää kohtaan? Tai kuinka paljon rahaa täytyisi antaa korvaukseksi, että luopuisit kaikesta siitä ilosta, jota elämässäsi on?

Tyytyväisyyden ja elämänilon ilmiselvistä arvosta huolimatta niistä ei juuri kahvipöytäkeskusteluja käydä. Onneksi luottamuksesta jo puhutaan. Senkin arvo on aikamoinen. Luottamus on sitä, että uskomme hyvää toisistamme. Luotamme siihen, että meillä on puhtaita ajatuksia toisiamme kohtaan.

On oleellista satsata asioihin, jotka tekevät elämästä arvokasta ja merkityksellistä. Useimmiten ne asiat ovat runsaita ja ehtymättömiä. Siksi niiden lisääminen ei ole keltään pois. Eivätkä ne ole vaurauksia, jotka ovat vain joidenkin ihmisten ulottuvilla.

Numeroita suurempi elämä on jokaisen ulottuvilla. Mutta sille pitää tasoittaa tie. Aineettomista vaurauksista kannattaa puhua entistä enemmän. Pitäisikö uuteen vuoteen käydessä ottaa edistymisen keskiöön luottamus, tyytyväisyys ja elämänilo?

ARTO O. SALONEN

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Veeti Valo Oliver Vuolaspuro,
Iivo Eemeli Partanen,
Väinö Urho Elias Vainikainen

KUOLLEET

Vilho Johannes Rissanen 89,
Aune Mirjam Heikkinen 90,
Veli Jukka Pasanen 55, Maija-
Liisa Hyttinen 70, Terho Kalervo
Parviainen 79, Helvi Maria
Karppinen 98, Helli Orvokki
Tuhkanen 74, Minna Sari
Susanna Varonen 48, Kirsti
Marjatta Huttunen 93, Anna
Kaija Savolainen 97, Auli Sinikka
Pitkänen 86, Raija Kaarina Tolp-
panen 73, Taisto Vilho Heino-
nen 81, Maija Liisa Turunen 84,
Aku Korhonen 98, Katri Kyllikki
Vainikainen 92, Maire Kyllikki
Savolainen 86, Raimo Olavi
Miettinen 90

ALAVA

KASTETUT

Hugo Valtteri Pitkänen, Viivi
Erica Hassinen, Ilmari Johan-
nes Moisio, Ilja Juhani Ensio
Ikonen, Ekku Ilmari Ansamaa,
Sisu Fredrik Antero Lindh, Sofie
Aila Octavia Kortelainen, Leevi
Eemil Mikonpoika Kemppinen,
Oskari Eino Johannes Miettinen,
Malla Saimi Emilia Rytönen,
Sara-Sofia Helmiina Kinnunen,
Eeli Neo Juhani Laitinen, Lilja
Ada Maria Pakoma, Tom
Kristian Johannes Pesonen,
Vieno Lyyli Inkeri Itkonen,
Venla Aurora Laine, Fiona Aava
Amanda Rabinä, Lumi Selina
Halttunen

KUOLLEET

Aino Jauhiainen 88, Paavo
Heikki Oskari Hallman 83, Aili
Anna Liisa Halonen 92, Kari
Pekka Nissinen 52, Sirpa Hillevi
Huuskonen 67, Maire Anneli
Antikainen 86, Verna Liisa
Marketta Kääriäinen 94, Seppo
Johannes Laakkonen 86, Taimi
Anneli Iivanainen 83, Eero
Mikko Juhani Tuovinen 61, Helli
Unelma Heikkinen 90, Maija
Elina Soini 58, Saima Sinikka
Brigatti 80, Jorma Kalevi
Saarinen 80, Anja Ellen Kyllikki
Wahlman 89, Aarre Uolevi
Knuutinen 90, Kaarlo Mikael
Hyvönen 91

JÄRVI-KUOPIO

KASTETUT

Hilkka Jemina Väänänen, Nilsä;
Silvia Aino Vilhelmiina Vuokila,
Riistavesi; Nella Sofia Amanda
Saarenkivi, Nilsä; Sampo
Joakim Topias Venäläinen,

Juankoski; Aatu Matias Kuro-
nen, Kaavi; Ovaskainen, Oliver
Ferdi Oskari, Vehmersalmi; Elvi
Irma Matilda Jauhiainen, Kaavi

KUOLLEET

Matti Heikki Pajula 84, Nilsä;
Kauko Ilmari Savolainen 86,
Riistavesi; Mirjam Eevi Tellervo
Leskinen 104, Tuusniemi; Tauno
Aukusti Miettinen 77, Nilsä;
Toini Heleena Pitkänen 89,
Nilsä; Saini Marketta
Räsänen 82, Kaavi; Eino
Kinnunen 91, Nilsä; Veikko
Sakari Pitkänen 76, Juankoski;
Eija Inkeri Toivanen 66, Kaavi;
Erkki Olavi Savolainen 84,
Nilsä; Elvi Marjatta Ärväs 86,
Säyneinen; Paavo Kalervo
Oksman 95, Juankoski; Kari
August Poutiainen 63, Tuusniemi;
Anja Inkeri Taskinen 89,
Säyneinen; Kusti Juhani
Ukkonen 74, Riistavesi:
Pentti Olavi Hakkarainen 76,
Nilsä; Eino Ilmari Hartikainen 78,
Nilsä; Sirkka Liisa Pirinen 72,
Nilsä; Martta Annikki
Hyvärinen 85, Vehmersalmi;
Ilmi Annikki Forsman 83, Kaavi

KALLAVESI

KASTETUT

Leevi Tapani Verhilä, Alma Eeva
Alina Mykkänen, Tuukka Armas
Akseli Vainikainen, Noa Onni
Johannes Laitinen, Aada Rose
Kaarina Nuutinen, Eero Urho
Antero Kynäräinen, Frans
Akseli Sorsa, Eevi Elsa Minea
Huusko, Aada Eveliina Orvokki
Tuppurainen, Mikael Vilho Tapio
Juntunen, Kosti Mikael
Markkanen, Iida Elina Johanna
Kaipainen, Veini Jalo Aatos
Epelä, Meea Maria Tenhunen,
Aada Helmi Orvokki Ritala,
Petja Eemil Ilmari Siidorow,
Leo Paul Joakim Runkola, Rene
Oskar Markkanen, Stella Aurora
Turtiainen, Seela Aurora Kiss,
Lilja Sofia Poutiainen, Hilma Iita
Maria Koskinen, Pauliina Milja
Sofia Suomalainen, Iiro Matti
Topias Eskelinen, Oliver Onni
Arvid Haikola, Pinja Katariina
Ruotsalainen, Aapo Uolevi
Rasimus, Aapeli Valentin
Rahkola

KUOLLEET

Sirkka Kyllikki Kontiainen 89,
Outi Helena Luukkonen 51, Eini
Inkeri Lappalainen 88, Toini
Annikki Pitkänen 89, Matti
Antero Lopenen 74, Sulo Armas
Koponen 80, Meri Anna Elisabet
Juntunen 19, Pentti Johannes
Nupponen 84, Liisa Marjatta
Valonen 93, Merja Päivi Hellevi
Vainikainen 63, Timo Juhani
Kekäläinen 64, Alli Heiskanen 89,
Ritva Anneli Muhonen 72,
Hilkka Anna-Liisa Vilhunen 90,
Joni Pekka Olavi Turunen 17,
Satu Marjatta Valta 62, Esa
Matti Turunen 80, Eino Aukusti
Ruotsalainen 67

MÄNNISTÖ

KASTETUT

Väinö Jooa Jalmari Manninen,
Veronika Annastiina Viola Hast,
Nelli Isabel Husso,
Olivia Aurora Kainulainen,
Konsta Aki Salomon Pelttonen,
Jalo Mikko Kalevi Simonen

KUOLLEET

Jorma Olavi Musakka 83, Kerttu
Johanna Heikura 82, Irma
Rauha Elisabet Korhonen 81,
Matti Olavi Hartikainen 83,
Anja Helena Korhonen 72, Seija
Sisko Sinikka Vatanen 76, Ville-
Veikko Ritvanen 31, Anu Aune
Kyllikki Ruotsalainen 72, Toini
Marjatta Koponen 80, Pirkko
Inkeri Hyvärinen 96, Osmo
Ilmari Gabel 76, Lempi Pasanen 98,
Kalle Johannes Hyvönen 84

PUIJO

KASTETUT

Elsi Matilda Karvinen, Eedit
Ellen Inkeri Pettersson, Jemina
Minea Jasmine Ohtonen, Eevi
Olivia Ylikärppä, Eemil Väinö
Pietari Antikainen, Saga Frida
Sofia Stockås, Jasper Matias
Happonen, Toivo Armas Tapio
Kankkunen, Lumi Isla Nellie
Väänänen, Liia Leona Pulkkinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Markku Olavi Saarelainen ja
Eeva Liisa Kristiina Asikainen

KUOLLEET

Helvi Launonen 102, Eeva Liisa
Hiltunen 79, Vieno Irene
Haritonoff 94, Mikko Kalervo
Kuosmanen 86, Airi Elina
Makkonen 82, Terho Kalervo
Savolainen 68, Aarne Tuomas
Kuosmanen 97

SIILINJÄRVI

KASTETUT

Sofianna Ida Kristina Issukka,
Hilla Tyyni Fredrika Karjalainen,
Elias Juho Johannes Kauranen,
Liina Linea Korhonen,
Ronja Aurora Komulainen,
Lydia Helmi Hannele Keinänen,
Viola Elviira Puumalainen

KUOLLEET

Riitta Helena Honkanen 69,
Oiva Einari Martikainen 85,
Aili Valvatti Komulainen 80,
Leena Anneli Varis 74, Aulis
Aatu Akseli Miettinen 78, Elma
Maria Kuosmanen 83, Arvo Aaro
Lipponen 82, Toivo Oinonen 95,
Esko Antero Valta 75, Vesa Olavi
Huttunen 61, Tyyne Maria
Antikainen 84, Seppo Olavi
Tuovinen 73

OLULINKINEN

SANALLISTA

2. sunnuntai joulusta

*”Herra Sebaot, minun kuninkaani ja Jumalani!
Sinun alttarisi luota on varpunenkin löytänyt kodin,
pääskynen pesäpaikan, jossa se kasvattaa poikasensa.
Miten onnellisia ovatkaan ne, jotka saavat asua sinun
huoneessasi! He ylistävät sinua alati.”*
Ps. 84:4-5

Herran huoneessa

Taivaallisen Isän online-kanava on onneksemme aina auki eikä yhteys häneen riipu ajasta tai paikasta. Kirkossa, Herran huoneessa ja erityisessä tilassa, on monesti helpompaa pysähtyä ja hiljentyä kuin arjen vilskeessä. Pyykkipinot, vastaamattomat sähköpostit ja arjen vauhtipyörä jäävät sillä hetkellä taka-alalle, kun astumme toiseen tilaan, kirkon rauhaan. Tarvitsemme pakohuonetta ja lepopaikkaa arjen keskeltä. Paikkaa, jonne saa tulla sellaisena kuin on ja jossa ei tarvitse suorittaa mitään. Sellaiseksi kirkko on tarkoitettu. Voisikohan sitä ajatella peräti kakkoskodiksemme?

Hymyilyttää, kun näen pienen lapsen innoissaan kiihdyttävän itsensä juoksuun kirkkomme isossa aulassa. Eihän näin suurta eteistä löydy kotoa! Hymyilen, kun näen muskarilaisen leikkimässä pehmonallen kanssa täysin omassa rauhassaan perhemessussa. Ilolla seuraan lapsikuorolaisia, jotka ovat kirkossa kuin kotonaan. Esiintymislauluissa ei energi-
aa säästellä, mutta välillä tulee väsy ja silloin ei haukotuk-
sia tai vatsakarhun murinoitakaan piilotella. Lasten rento-
us on ihailtavaa, ja siitä meillä isoilla on paljon opittavaa. Taivaan Isän silmien alla kirkossa saamme olla juuri sellai-
sia kuin olemme!

Herran huoneessa Isä itse hoitaa isoja ja pieniä lapsiaan. Rukouksista, lauluista, Sanasta ja ehtoollisesta saamme matkaevästä uuteen viikkoon. Ja siunauksen koko elämään!

MARI VUOLA-TANILA
Kallaveden seurakunnan kanttori

Kirkko kotonasi

Virtuaalikirjossa voit katsoa verkon kautta jumalanpalvelusta
Kuopion tuomiokirkosta joka sunnuntai klo 10.
Lähetykset tallennetaan, ja niitä voi katsoa myös myöhemmin.

virtuaalikirjoko.fi/kirkko/kuopion-tuomiokirkko

PYYKKISATAMA
 PESULA
 Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
 Puh. (017) 263 3128
 Leväsentie 21, 70780 Kuopio
 Puh. 044 989 4592
 pyykkisatama.fi

Linjurin Kukka
 Kuopion Portti, Puutarhakatu 9,
 p. 046 921 4720,
 JOKA PÄIVÄ 8-18
 verkkokauppa avoinna 24/7
 linjurinkukka.com
 info@linjurinkukka.fi

**HAUTAUSTOIMISTO
Länsivuori**
*Perinteikäs,
täyden palvelun
hautaustoimisto.*
 Savonkatu 25, Kuopio
 Puh. 017 261 6531, 040 512 1035
 www.lansivuoriky.fi

**Uusi kristillinen kirjakauppa
Alfakirja ja lahja**
 Kirjoja, lahjatavaroita,
 äänitteitä
 Eri kustantajien sekä
 yhteiskristillisiä tuotteita
**Savonkatu 24,
liikehuoneisto 2., Kuopio
ma, ti, to, pe klo 10-17
ke klo 10-18**

**LAILLISTETTU ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
HAMMASPROTEESIEN ASIAANTUNTIJA**
 Vuorikatu 14 LT1, 70100 KUOPIO
 Hammaslaboratorio
Filadent Oy

VEIJO FILANDER
 Meillä voit maksaa myös erissä.
AJANVARAUS: 041 318 6600
 www.filadent.fi

**HAUTAKIVET
SUORAAN VALMISTAJALTA**

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY
 Savonkatu 24, Ollinpuisto,
 Kuopio, puh. 017 263 3408
 Graniitintie 7, Varpaisjärvi
 puh. 017 771 811
 Myös lisänimen kaiverukset
 ja kivien enstisöinnit

KIVI PAJA *Kiven
Kauneutta
Kunnioittaen*
 20-vuotta
 • Lisänimen kaiverustyöt
 • Hautakivet ja entisöintityöt
 • Pronssituotteet, Kivilyhdyt
 • Paikallista palvelua
 Kivipaja Sari Kämäräinen
 Siunauskappelintie 2, Kuopio
 myynti@kivipajasarik.fi
 www.kivipajasarik.fi
 puh. 050 575 0004

**APUA ASIAKIRJOJEN
LAADINTAAN**
 Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,
 edunvalvontavaltuutukset ja testamentit
 sekä erilaisten lomakkeiden täyttö.
 Kysy tarjous!
Kuopion Invalidit ry.
 Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
 toimisto@kuopioninvalidit.fi

**Mainosmyynti
Eine Kotamaa**
050 315 5849
 eine.kotamaa@slpmedia.fi
 Seuraava julkaisupäivä 27.1.,
 varaukset 18.1. mennessä.

Tietokoneapu
 puhelimet & tabletit
**Kotitalous-
vähennys**
www.orden.fi
040 5844 045

**Jaetut eväät
jumalanpalveluspäivät
18.-20.3.2022 Kuopiossa**
 Tule jakamaan eväitä jumalanpalvelusten kehittämiseen!
 Luentoja, kanavia ja jumalanpalveluksia sekä
 seurakuntalaisille että kirkon työntekijöille.
Edullisempi ilmoittautuminen tammikuun aikana.
 Lisätietoa verkossa: jaetutevaat.fi
 JÄRJ. KIRKKOHALLITUS, KUOPION HIIPPAKUNTA JA KUOPION EV.LUT. SEURAKUNTAYHTYMÄ

SIILINJÄRVI

PASTORI Teemu Voutilainen vihki
pareja Siilinjärven Häyössä.

MENNÄÄN naimisiin!

Häyössä pääsee vihille vähällä vaivalla
Siilinjärven kirkossa.

Talvi-illan hämäräs-
sä voit kävellä alta-
rille rakkaasi kanssa
vaivattomasti – ilman
television hääohjel-
mista tuttua stressiä! Siilinjär-
ven kirkon kotoisa tunnelma
luo puitteet ikimuistoiselle ja
rakkauden täyttämälle hetkel-
le. Häyössä kaikki on tehty
teille valmiiksi.

Häyön aikana parit vihittään
yksi kerrallaan, mutta samalla
kertaa voidaan vihkiä esimer-
kiksi ystäväpariskunnat.

Jos avioliitto on solmit-
tu maistraatissa, Häyös-
sä voidaan toimittaa avioliiton
siunaaminen. Tai jos aiemmin
solmittu avioliittonne kaipaa
vihkivalojen uusimista, sekin
hoituu Häyössä.

Mikä on Häyö?

Häyö on tunnelmallinen vihki-
tilaisuus, jossa samana iltana
vihittään useampi pari. Ennen
vihkimistä pappi keskustele
vihkiparin kanssa ja paperiasi-
at laitetaan kuntoon.

Milloin seuraava Häyö Siilinjärvellä pidetään?

Keskiviikkona 2.2.2022 klo 18
alkaen Siilinjärven kirkossa.
Pastorit **Teemu Voutilainen** ja
Sanna Marin vihkivät pareja
vuorotellen 20 minuutin välein.
Kanttorit **Marjaana Kaisto** ja **Airi
Heiskanen** vastaavat musiikista.

Haluamme naimisiin Siilinjärven Häyössä. Mitä meidän pitää tehdä?

Ilmoittautukaa seurakuntatoi-
mistoon viimeistään perjantai-
na 21.1.2022. Seurakuntatoimis-
to on avoinna arksin klo 9-11 ja
12-14, p. 017 288 4600.

Mitä osallistuminen maksaa?

Ei mitään, tervetuloa!

Mitä pitää tehdä ennen vihkipäivää?

Vihkiparin pitää pyytää avioli-
ton esteiden tutkintaa omasta
kotiseurakunnasta tai maist-
raatista vähintään seitsemän
vuorokautta ennen vihkimistä.

Todistus esteidentutkinnasta
lähetetään pariskunnalle kotiin
postitse, ja se on voimassa neljä
kuukautta. Parin pitää tuoda
todistus esteiden tutkinnas-
ta mukanaan Häyöhön. Voitte
laittaa esteiden tutkinnan vireil-
le heti.

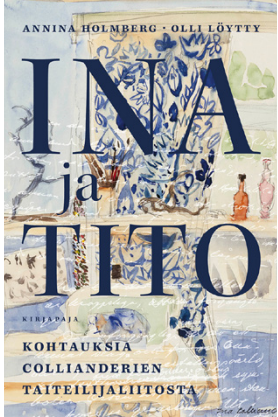
Voinko ottaa Häyöhön mukaan koko suvun?

Kirkkoon kyllä mahtuu isompi-
kin joukko, mutta kyseisen ajan-
kohdan mahdolliset koronara-
joitukset kannattaa tarkistaa
ensin.

Seuraava Häyö on Siilinjärvel-
lä 2.2.2022. Lisätietoja antavat
papit **Teemu Voutilainen**,
044 728 4609,
teemu.voutilainen@evl.fi tai
Sanna Marin, 044 728 4608,
sanna.marin@evl.fi.

**Kuopion kaikissa seura-
kunnissa Häyötä vietetään
22.2.2022.**

KIRJALLISTA

Annina Holmberg & Olli Löytty:

Ina ja Tito. Kohtauksia Collianderien taiteilija-avioliitosta. 2020. Kirjapaja. 246 s.

Kaiken pohjana on rakkaus

”ILMAN Titoa olisin niin onneton, onneton”, totesi yksi Suomen johtavista graafikoista, **Ina Colliander** avioliitostaan kirjailija **Tito Collianderin** kanssa. Rakkauttoman porvariskodin kasvatti kohtasi sielunkumppaninsa, joka tuli kosmopoliittisesta perheestä, jossa tapailtiin sukulaisia huviloissa ja kartanossa. Ja rakastettiin ja hellittiin. Huolehdittiin toisista, jotka joutuivat tässä elämässä vaikeuksiin.

Inan ja Titon yhteiselämässä hetkessä eläminen voitti aina, kun he äänestivät sen ja sovinnaisuuden välillä. Lainan lyhenys sai siirtyä parempaan aikaan,

kun mukavammalta ajatukselta tuntui matkustaa Pariisiin, tuonne taiteilijoiden Mekkaan, inspiraatiota hakemaan.

Ortodoksinen usko oli heidän sydämensä asia. Valamo tuttu paikka. Rakkautta Inaan oli Titolta sekin, että kuvaamataidon opettajan koulutuksen saanut Tito päätti ryhtyä kirjailijaksi ja uskonnollisten kirjojen kääntäjäksi. Taiteen ystävät tuntevat hänet **Ilja Repinin** elämäkerrasta.

TERHI JÄLÄNNE-KUPIAS

LYHYESTI

Kaksi äitiä ja viisas kuningas

Kertomus Salomon tuomiosta on henkeäsalpaava oikeussalidraama minikoossa. Vastakkain ovat miekka ja äidin rakkaus.

KAKSI jääkiekkopelaajaa nujakoi kaukalossa, ja tuomari antaa molemmille kahden minuutin jäähy. Selostaja toteaa, että nyt tuli Salomonin tuomio.

Arkipuheessa Raamattuun pohjautuvaa ilmaisua käytetään yleensä virheellisesti kompromissiratkaisun merkityksessä. Vanhan testamentin kertomuksessa Salomon tuomio viittaa viisaaseen ja oikeudenmukaiseen ratkaisuun.

Ensimmäisen kuningastenkirjan luvussa kolme kuningas Salomon puheille tulee kaksi prostituoitua, jotka kiistelevät lapsesta. Toisen lapsi on kuollut yöllä äitinsä viereen, ja nyt kumpikin väittää eloon jäänyttä lasta omakseen.

Kuningas käskyy tuoda miekan, halkaista lapsen kahtia ja antaa molemmille naisille puolikkaan. Silloin oikea äiti anelee säästämään lapsen hengen, toinen nainen taas yllyttää halkaisemaan pojan. Pienokainen palautetaan äidilleen.

”Salomo esitetään Raamatussa viisauden esikuvana. Tämänkin kertomuksen tarkoitus on korostaa hänen poikkeuksellista viisauttaan”, sanoo teologian tohtori **Lauri Kempainen**.

Viisautta vai julmuutta?

Kertomus Salomon tuomiosta on Kempaisen mielestä kuin minidekkari. Lukija tempaistetaan suoraan keskelle oikeu-

denkäyntiä. Dramaattinen tilanne saa seuraamaan jännityksen vallassa, kuinka kiista ratkeaa.

”Kertomus on hätkähdyttävän traaginen ja raadollinen. Se kuvaa äidin tunteita ja sitä, miten järjenvastaiseksi suru ja järkytys voivat saada ihmisen toiminnan.”

Kempainen näkee lapsensa menettäneen äidin käytöksessä jotain samaa kuin perheurmissa. Isä tai äiti tappaa itsensä ja lapsensa äärimmäisessä katkeruuden, vihan tai voimattomuuden kokemuksessa ajatellen, että jos minä en saa lasta, et sitä saa sinäkään.

Salomon tapa saada lapsen oikea äiti selville on nokkela. Kempainen huomauttaa, että ellei kertoja alleviivaisi kuninkaan älyä ja oikeamielisyyttä, kertomusta voisi käyttää myös varoittavana esimerkkinä siitä, millaista oikeuden käyttö voi huonoimmillaan olla.

”Salomo voisi näyttäytyä myös julmana ja välinpitämättömänä hallitsijana. Tapausta ei juuri tutkita, ja siihen halutaan nopea ratkaisu makaaberia keinoja käyttämällä.”

Jumalan syleilynhalu

”Oikeudenmukaisuus on ihanne, josta puhutaan paljon, mutta kuka sanelee sen kriteerit? Raamatussa Jumala on se, joka viime kädessä on oikeudenmukainen tuomari.”

Kempainen muistuttaa, että täydellistä oikeudenmu-

kaisuuden tilaa on vaikeaa tavoittaa. Aina on oman edun tavoittelua, puolueellisuutta ja tietämättömyyttä.

Siksi oikeuden käyttöön tarvitaan rakkauden ja myötätunnon ulottuvuutta.

Kertomuksessa lapsen oikea äiti olisi mieluummin kärsinyt epäoikeudenmukaisuuden kuin antanut lapsensa tuhoutua.

”Jotain samaa on myös siinä, että Paavalin mukaan Kristus kuoli meidän puolestamme, kun vielä olimme syntisiä. Jumalan syleilynhalu ei tapahdu vasta oikeudenmukaisuuden jälkeen vaan edeltää sitä.”

ANU HEIKKINEN

ANTTI YRÖLÄ

ARKIKUVA

SINI-MARJA KUUSIPALO

LUOTTAMUSHENKILÖ

Kummeja vielä aikuisellekin

Kummilla on kirkossa erityinen tehtävä, sillä hän on kasteen todistaja, kastettavan avustaja ja kastetun mukana kulkija. Kummi kulkee kastetun vierellä, tukee hänen kristillistä kasvuaan ja rukoilee hänen puolestaan. Kummiudessa on kyse kutsu-
muksesta ja kristittyinä elämisestä.

Kummius on niin erityislaatuinen luottamustehtävä, että lapselle voidaan kasteen jälkeen vain erityisestä syystä lisätä enintään kaksi kummiä.

Ihminen kuitenkin kehittyy ja kasvaa jatkuvasti, sillä nuoruus on ”sairaus”, joka paranee iän myötä. Samalla tavalla kehittyy ja kasvaa myös kristillisyyttä. Tarvitsemme sitä, että joku kulkee vierellämme: kummi, hengellinen isä tai äiti. Tämä tarve ei riipu kastetun iästä.

Tämä oli mieleissäni, kun tein yhdessä helsinkiläisen pastorin **Marjaana Toiviaisen** kanssa kirkolliskokoukselle aloitteen voimassa olevan kirkkojärjestyksen muuttamisesta. Ajatuksena oli, että seurakunnan jäsenelle voitaisiin erityisestä syystä myös aikuisena lisätä kasteen jälkeen enintään kaksi kummiä. Oikeus kummien lisäämiseen laajennettaisiin siten lasten lisäksi koskemaan kaikkia kastettuja kirkon jäseniä.

Yksi erityinen syy kummin lisäämiselle aikuiselle voisi olla kirkkoon uudelleen liittyminen. Eli kun kirkosta eronnut kastettu liittyy uudelleen kirkkoon, hänelle voitaisiin lisätä kummi hengelliseksi kanssakulkijaksi ja kristillisen elämän oppaaksi.

TIMO HARTIKAINEN

Marraskuussa kokoontunut kirkolliskokous hyväksyi tekemämme aloitteen yksimielisesti. Päätös lähetettiin kirkkohallitukseen, jonka tehtävänä on nyt valmistella kirkkojärjestyksen muutos.

Kummien lisääminen jälkikäteen aikuiselle henkilölle ei ole keneltäkään pois, mutta se voi olla tervetullut ja tarpeellinen asia myös meille aikuisille.

PEKKA NIIRANEN

Kallaveden seurakunnan luottamushenkilö

"OLEN julkisuudessa se sama ihminen kuin yksityiselämässäkin. Kulissin ylläpitäminen olisi liian raskasta", Eicca Toppinen selvittää.

TUJJA HYTTINEN

MATKA mieleen

Apocalyptica-yhtyeen keulakuva Eicca Toppinen on viime vuosina tehnyt tutkimusmatkaa omaan sisimpäänsä.

Kuopion tuomiokirkko vetää väkeä pimeänä marraskuun iltana. Pimeää on myös sisällä kirkossa – aina siihen asti, kun ensimmäiset sävelet selloista kiirivät ilmoille. Valojen ja hämärän vaihtelu yhdistettynä maagiseen musiikkiin vie kuulijat jonnekin kauas arkihuolien tuolle puolen.

Apocalyptican marras-joulukuussa tekemä kirkkokonserttikiertue *Matka Mieleen – Kaamoksen Sellot* toi yhtyeen taas estradeille pitkän koronatauon jälkeen.

"Idea kirkkokonserteista on itänyt jo pidempään. Koronan takia keikat ulkomailla ovat siirtyneet moneen kertaan ja ajattelimme, että jos haluamme päästä esiintymään, se tapahtuu Suomessa. Aika oli nyt monella tapaa oikea kirkkokiertueelle", Apocalyptican perustajajäsen, sellisti **Eicca Toppinen** selvittää.

Aikaa itsetutkiskelulle

Jonkinlaisella matkalla omaan mieleen – on ollut myös Toppinen parin viime vuoden aikana.

"Totta kai se oli kylmäävää, kun korona lamaanutti totaalaisesti työt. Allekirjoitan täysin tapahtuma-alan ahdingon. Samalla sain kuitenkin tervetulleen tauon keskittyä itseeni ja omaan hyvinvointiini."

Töiden ollessa tauolla Toppinen kertoo viettäneensä hiljaiseloa lähestulkoon metsän keskellä.

"Nukuin hyvin, söin terveellisesti ja tein pitkiä kävelylenkkejä luonnossa. Innostuin myös joogasta ja meditaatiosta."

Kun malttaa pysähtyä ja antaa ajatusten vapaasti soljua, mielessä alkaa parhaimmassa tapauksessa versoa jotain uutta. Näin kävi Toppisenkin kohdalla.

"Aloitin noin vuosi sitten coaching-kurssin, jonka myötä oletuksia omasta itsestä on pitänyt tarkastella uudelleen. Opinnoissa perehdytään pääasiassa psykologiaan ja jossain määrin myös fysiologiaan ja energiatasojen ylläpitämiseen. Se on kaikki valtavan mielenkiintoista."

"Kurssin jälkeen voin itse alkaa valmentaa muita löytämään oman potentiaalinsa ja kehittymään yksilönä. Muutamia luovien alojen toimijoita on jo tulosasiakkaaksi."

Toppinen korostaa, että aikoo tehdä valmennusta vain sivutoimisesti sen verran, kuin musiikkitoiltaan ehtii.

"Olen itse saanut apua coachingista ja nyt haluan vastaavasti auttaa muita."

Kuka minä olen?

Kurssin ja itsetutkiskelun myötä Toppiselle on kirkastunut se, mikä lopulta on tärkeintä – toisten palveleminen.

"Mutta ei hinnalla millä hyvänsä. Itseen ei saa unohtaa ja pienentää. Jos ei pidä huolta omasta hyvinvoinnista, ei voi aidosti olla olemassa myöskään toisia varten."

"Esimerkiksi vanhemmat helposti unohtavat omat tarpeensa ja katoavat vanhemmuuteen, mikä on väärin. Jos itseään ei arvosta, ei sitä samaa pysty opettamaan lapsilleenkaan", kahden jo aikuisen pojan isä pohtii.

Hyvinvointiinsa Toppinen on panostanut myös lopettamalla alkoholinkäytön kolmisen vuotta sitten.

"Alkoholin kanssa asiat muuttuivat yhdentekeviksi. Juomisella yritin vain väistää vaikeita tunteita ja ongelmia sen sijaan, että olisin pyrkinyt tekemään niille jotain. Kun lakkasin väistelemästä, minulle avautui uusia näköaloja."

"En todellakaan koe tarvitsevani alkoholia enää mihinkään."

Toppinen kertoo, että raitistumisesta alkoi eräänlainen etsikkoaika.

"Olen joutunut miettimään, kuka minä oikeastaan olen."

Kirkko on petrannut

Vantaalta lähtöisin oleva Toppinen päätyi aikoinaan sattuman kautta rippileirille Nilsin Aholansaareen.

"Alun perin halusin vaellusriparille pohjoiseen, mutta se oli täynnä. Sitten tarjoutui mahdollisuus päästä Aholansaaren leirille."

"Siellä oli porukkaa ympäri Suomea, mikä oli kiva. Tuolta ajalta on paljon lämpimiä muistoja."

Sittemmin Toppinen on eronnut kirkon jäsenyydestä, koska ei halunnut kuulua johonkin vain siksi, että syntymästä saakka näin on ollut.

"En tuossa vaiheessa ollut tyytyväinen siihen, millaisena kirkko näyttäytyi. Tuntui, ettei se elänyt niin kuin opetti."

Tänä päivänä Toppinen näkee asioiden menneen parempaan suuntaan.

"Meillä on onneksi nyt useita piispoja, jotka ovat kiinnostuneempia kirkon

opetuksista kuin sen institutionaalisen valta-aseman pönkittämisestä. Täällähän olisi asiat hyvin, jos toimisimme Jeesuksen opetuksen mukaisesti."

"En pidä mitenkään mahdollisena sitä, että palaisin vielä kirkon jäseneksi. Diakoniatyön tukeminen voisi olla perusteltu syy jäsenyydelle, koska mielestäni diakonia on juuri sitä kirkon ydintä."

Heikoimpien puolesta

Toppinen on saanut toteuttaa musiikillista unelmaansa ja sen myötä Apocalyptica-yhtye on kohonnut maailmanmaailma-asteeseen. Omasta menestyksestä huolimatta hän on aina valmis puolustamaan heikoimpia.

"En tiedä, johtuuko se kasvatuksesta vai siitä, että vartuin lähiössä, jossa asui hyvin monenlaista porukkaa. Olen nähnyt ihmisyyttä laajalla spektrillä."

"Joillakin kavereillani oli aika rankat taustat eikä heidän elämänsä välttämättä kulkenut kovin ruusuisia polkuja. Niin monet tekijät vaikuttavat siihen, millaiseen suuntaan ihminen lähtee kasvaamaan. Kaikki ei aina ole pelkästään omaa syytä."

Toppinen kertoo liputtavansa lähimmäisenrakkauden, solidaarisuuden ja oikeudenmukaisuuden puolesta.

"Ne ovat arvoja, joista en koskaan halua tinkiä."